

АРХІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ КОНФЕРЕНЦІЙ ТА СЕМІНАРІВ

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ СИМПОЗИУМ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДОПОМОГИ НОВОНАРОДЖЕНИМ»
З НАГОДИ 90-РІЧЧЯ ХАРКІВСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ОСВІТИ Й 35-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ КАФЕДРИ НЕОНАТОЛОГІЇ ХМАПО
(М. ХАРКІВ, 15-16 ЛИСТОПАДА 2012 РОКУ)**

Таким нетрадиційним, досить оригінальним був початок урочистої частини Науково-практичного симпозиуму з міжнародною участю «Проблеми та перспективи розвитку допомоги новонародженим», що відбувся в Харкові 15-16 листопада 2012 року з нагоди 90-річчя Харківської медичної академії післядипломної освіти та 35-річчя заснування кафедри неонатології ХМАПО. Філософією програми симпозиуму був мультидисциплінарний підхід до найактуальніших проблем неонато-

Президія симпозиуму: професор Шунько Є.Є., професор Знаменська Т.К., член-кореспондент НАМН України професор Гречаніна О.Я., професор Клименко Т.М.

логії з погляду доказової медицини. Принциповою позицією форуму стало відображення інтеграції досягнень перинатальної медицини у розвиток неонатології, розвиток співпраці зі спеціалістами суміжних галузей медицини для надання якісної висококваліфікованої допомоги новонародженим, зокрема, з напрямків клінічної генетики, хірургії та нейрохірургії новонароджених, кардіохірургічної, сурдологічної та офтальмологічної допомоги.

У роботі Симпозиуму прийняли участь по-

На великому екрані, встановленому в залі, поступово, слідом за рухами руки художниці, народжуються елементи малюнку, що створюється за допомогою піску. І ось нарешті на екранному полотні з'являється обличчя немовляти, далі поступово вимальовується лелека, що несе до людської оселі малюка, а згодом – дитяча колисанка в гарно прибраній і затишній хатині...

над 700 лікарів, у тому числі, головні спеціалісти з неонатології обласних УОЗ, завідувачі відділеннями та лікарі-ординатори неонатологічних відділень пологових будинків, центрів охорони здоров'я матері та дитини, перинатальних центрів, інтенсивної терапії та виходжування недоношених новонароджених обласних дитячих лікарень, представники науки й практичної медицини з Польщі, Росії, ДУ «Інститут педіатрії, акушерства та гінекології НАМН України», УДСЛ «ОХМАТ-ДИТ», керівники та викладачі профільних кафедр неонатології, педіатрії та перинатології закладів вищої медичної освіти. У роботі форуму прийняли участь акушери-гінекологи, терапевти й сімейні лікарі, психологи, що надають медичну допомогу вагітним, новонародженим та їх сім'ям.

З привітальним словом до присутніх звернулися: від імені Харківського міського голо-

Учасники симпозиуму

ви Геннадія Кернеса - заступник Харківського міського голови з питань охорони здоров'я та соціального захисту населення С.О. Горбунова-Рубан; заступник начальника Голов-

ного управління охорони здоров'я Харківської облдержадміністрації Т.П. Єфіменко; завідувач кафедри неонатології ХМАПО ім. П.Л.Шупика, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України зі спеціальності «неонатологія», професор Є.Є. Шунько; Президент Асоціації неонатологів України, завідувач відділу неонатології ДУ «ІПАГ НАМН України», професор Т.К. Знаменська; проректор з наукової роботи ХМАПО, професор О.В.Більченко та декан педіатричного факультету ХМАПО, професор О.В. Грищенко.

За сумлінну багаторічну працю кращі лікарі-неонатологи України були відзначені Почесними грамотами Асоціації неонатологів України, ГУОЗ Харківської облдержадміністрації, Харківської міської ради, ХМАПО. Чимало теплих слів і подяк пролунало на адресу д.м.н., професора А.С. Ліхачової - першого завідувача кафедри неонатології ХМАПО і яка багато зробила для розвитку неонатологічної галузі на Харківщині.

Д.м.н., професор Ліхачова А.С. - перший завідувач кафедри неонатології Харківської академії післядипломної освіти

Завідувача кафедри неонатології ХМАПО, д.м.н., професора Т.М.Клименко було нагороджено Орденом Н.І. Пирогова та відзначе-

Вручення Ордену Н.І. Пирогова та Диплому від імені Координаційної Ради МГО Міжнародний Конгрес захисту прав і свобод людини «Світ» завідувачу кафедри неонатології ХМАПО, д.м.н., професору Клименко Т.М.

но Дипломом від імені Координаційної Ради МГО Міжнародний Конгрес захисту прав і свобод людини «Світ». Таким же Дипломом було нагороджено головного лікаря Харківського міського перинатального центру С.М.Коровай.

Під час урочистої частини симпозиуму Харківський регіональний перинатальний центр отримав дихальний апарат «Інфант», Харківський міський перинатальний центр – апарат «Olimpik Cool-Cap» для краніоцеребральної гіпотермії.

Дуже зворушливим було телевізійне звернення до аудиторії засновниць вітчизняної неонатології - професорів О.Г. Сулими та С.К. Ткаченко. Як основна ідея виступів пролунали слова: «Як важко новій людині вперше закричати, вдихнути повітря, зустрітися із зовнішнім, не завжди привітним, світом!.. У маленьких дітей бувають великі проблеми. Вирішувати ці проблеми належить нам, за професією та покликанням серця. Адже сила лікаря – у його серці»...

Роботу симпозиуму відкрила завідувач кафедри неонатології ХМАПО, професор Т.М.Клименко доповіддю на тему: «Досягнення та перспективи розвитку кафедри неонатології ХМАПО». Кафедра є одним із організаційно-методичних центрів з питань неонатології в Україні, викладачі постійно розвивають і впроваджують методики формування у лікарів неонатологів клінічного мислення, вдосконалюють модель підготовки спеціалістів високого класу, виконують значний обсяг лікувально-консультативної та наукової роботи. Т.М.Клименко зробила акценти щодо необхідності викладання неонатології з формуванням перинатального підходу, доцільності створення гнучкої та мобільної системи підготовки спеціалістів з урахуванням безперервної післядипломної освіти, представила досвід кафедри щодо створення та функціонування тренінгових центрів. Учасники симпозиуму були ознайомлені з практикою проведення Днів спеціаліста, виїзних семінарів з експертизою надання допомоги новонародженим, клініко-анатомічних та науково-практичних конференцій, а також, новими напрямками наукової роботи кафедри.

«Роль Асоціації неонатологів України на сучасному етапі розвитку перинатології» у своєму виступі висвітлила Президент Асоціації неонатологів України, завідувач відділу неонатології ДУ «ІПАГ НАМН України» д.м.н., професор Т.К. Знаменська.

Доповідь Президента Асоціації неонатологів України, завідувача відділу неонатології ДУ «ІПАГ НАМН України» д.м.н., професора Знаменської Т.К.

Доповідач звернула увагу щодо необхідності активної участі всіх членів Асоціації у реформуванні системи неонатологічної служби в Україні, участі в реалізації Національних проєктів, аудиті та експертній оцінці роботи перинатальних центрів, а також постійному підвищенні кваліфікації та професійної майстерності. У доповіді були представлені перспективні напрямки подальшої роботи Асоціації, у тому числі, участь в реалізації напрямків Національного Проєкту «Нове життя. Нова якість охорони материнства і дитинства»; безперервна післядипломна освіта лікарів та середнього медичного персоналу; юридичний супровід членів Асоціації; розвиток міжнародного співробітництва; вивчення сучасних неонатологічних технологій і впровадження їх у практику охорону здоров'я України; участь у роботі Європейської асоціації неонатологів; організація стажування лікарів та медичних сестер за кордоном; надання грантів на наукові дослідження; створення в Україні тренінгових центрів міжнародного рівня тощо.

Доповідь головного позаштатний спеціаліст МОЗ України зі спеціальності «неонатологія», завідувача кафедри неонатології НМАПО ім.П.Л.Шупика, д.м.н., професора Шунько Є.Є.

Тему якості та безпеки медичної допомоги новонародженим в Україні висвітлила завідувач кафедри неонатології НМАПО ім.П.Л.Шупика, професор Є.Є Шунько.

Доповідач відмітила, що на сьогоднішній день всі обласні УОЗ мають затверджену концепцію регіональної допомоги, важливою складовою якої є ефективна, якісна та своєчасна допомога новонародженим, зниження показників неонатальної смертності. Було акцентовано увагу учасників симпозиуму на основних напрямках виконання Наказу МОЗ України № 52 від 02.02.2011 г. «Про затвердження Концепції подальшого розвитку перинатальної допомоги й плану реалізації заходів Концепції», якою є зниження материнської, перинатальної та малюкової захворюваності, інвалідності й смертності в Україні шляхом структурної реорганізації медичної галузі. Зроблено наголос про необхідність розробки локальних протоколів допомоги новонародженим на основі діючих загальнонаціональних, акцентовано увагу слухачів на шляхах підвищення якості перинатальної допомоги, у тому числі, принципах транспортування *in utero*, веденні передчасних пологів, інтенсивній терапії й виходжуванні дітей з екстремально низькою вагою тіла, необхідності розвитку неонатальної хірургії та кардіохірургії, впровадженні у родопомічних закладах раннього скринінгу слуху, своєчасної діагностики й корекції ретинопатії недоношених новонароджених, доцільності психологічної підтримки сімей, які мають дітей з наслідками перинатальної патології, а також, необхідності удосконалення у ЛПЗ системи інфекційного контролю.

Директор Департаменту охорони здоров'я та соціальних питань Харківської міської ради Ю.В.Сороколат у своїй промові про

Доповідь Директора Департаменту охорони здоров'я та соціальних питань Харківської міської ради Ю.В.Сороколата

ефективність лікувально-профілактичної допомоги дітям в умовах розвитку сучасної перинатальної служби м. Харкова підкреслив, що головним показником її ефективності є зниження неонатальної смертності за останні 20 років у 3,5 рази. З доповіддю на тему: «Шляхи реорганізації медичної допомоги новонародженим в Харківській області» виступила головний позаштатний спеціаліст з неонатології ГУОЗ ХОДА Н.І. Агафонова.

Загалом, впродовж 2-х днів учасники за-слухали 45 доповідей провідних фахівців неонатологів, педіатрів, клінічних генетиків, анестезіологів-реаніматологів, дитячих хірургів та кардіохірургів, нейрохірургів, офтальмологів, інфекціоністів. Директор Українського інституту клінічної генетики, член-кореспондент НАМН України, професор О.Я.Гречаніна представила доповідь на тему: «Конгломерати захворювань, що асоційовані зі змінним епігенетичним статусом». Професор Грищенко О.В. звернула увагу на те, що в останній час збільшується кількість проявів дисплазії сполучної тканини (ДСТ), особливо у жінок з акушерською патологією. ДСТ у подальшому виявляють у >60% дітей, які народжені до 32 тиж. гестації. Складність діагностики синдрому ДСТ обумовлена відсутністю єдиних діагностичних критеріїв і термінології, також її місце не визначене і в МКБ-10. Богдан Хазан, Директор Шпиталю «Holy Family» (Варшава, Польща) акцентував увагу на проблемі кесаревих розтинів як реальної загрози репродуктивному здоров'ю жінок. Збільшення кількості кесаревих розтинів негативно впливає на фертильність жінок та показники перинатальної смертності. Професор Л.Г.Назаренко звернула увагу на місце теорії внутрішньоутробного програмування в перинатології. У доповідях професорів Одинця Ю.В., Коржинського Ю.С., Яблонь О.С., Сенаторової А.С., Батмана Ю.А., Годованець Ю.Д., Ліхачової А.С., Похилько В.І., Павлишин Г.А., Мавропуло Т.К., Ковальнової О.М., Горбатюк О.М., Безкаравайного Б.О., Ященко Ю.Б. та інших були розглянуті новітні технології обстеження і моніторингу функцій головного мозку, дихання, серцево-судинної системи та харчування, впровадження систем фізіологічного

розвиваючого догляду при наданні невідкладної та планової допомоги новонародженим, особливо недоношеним та дітям з дуже малою та екстремальною малою масою тіла при народженні. Проведено обмін науковими розробками та інформацією для впровадження сучасних технологій в лікувально-профілактичних закладах України.

Резюме симпозіуму. За останні 10 років в Україні неонатологія перетворюється з емпіричної дисципліни в клінічну з поступовим переходом на наукові принципи доказової медицини. Відповідно, кожні 1-2 роки з'являється нова інформація та впроваджуються в практику охорони здоров'я новітні технології діагностики та лікування доношених і недоношених новонароджених, виходжування дітей з дуже малою та екстремальною малою масою тіла, які важливо своєчасно донести до широкої аудиторії неонатологів та суміжних спеціалістів, що надають допомогу матерям і новонародженим в Україні, чому й присвячена ідея проведення подібних форумів.

Питаннями, які підлягають подальшому розгляду на наступних конференціях, є: технології телемедицини у вирішенні консультаційно-діагностичних завдань; сучасні лабораторні дослідження в неонатології; можливості розвитку неінвазивних клініко-лабораторних технологій; методологічні та етичні особливості фармакології в неонатології; діагностика вроджених порушень обміну речовин, що призводять до «перинатальних та неонатальних катастроф»; можливості та проблеми морфологічної діагностики; безперервного післядипломна медична освіта; розробка законодавчої бази та юридичного забезпечення відповідальності батьків та лікарів за ефективність та якість надання допомоги новонародженим; високопрофесійне кадрове забезпечення середнім медичним персоналом та медичними сестрами з вищою освітою; шляхи вирішення недоліків щодо укомплектованості штатами неонатологів, що зумовлено низькою заробітною платою та відсутністю соціальної захищеності; координація наукових досліджень з неонатології та перинатології; створення міждисциплінарних національних протоколів інтенсивної допомоги та реабілітації новонароджених і дітей раннього віку, які мають наслідки перинатальної патології.

*Завідувач кафедри неонатології Харківської медичної академії післядипломної освіти, член Правління Асоціації неонатологів України, науковий редактор розділу «Неонатологія» журналу «Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина»
д.м.н., професор Т.М.Клименко*